

POSTANOWIENIE

24 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 24 lutego 2026 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku T. W.
z udziałem R. W.
o podział majątku wspólnego,
na skutek skargi kasacyjnej T. W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie
z 18 czerwca 2025 r., V Ca 1020/24,

I. odrzuca skargę kasacyjną;

**II. stwierdza, że każdy z uczestników postępowania ponosi
koszty związane ze swym udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 18 czerwca 2025 r., Sąd Okręgowy w Rzeszowie, w sprawie z wniosku T. W. z udziałem R. W., o podział majątku wspólnego, na skutek apelacji wnioskodawcy T. W. i uczestniczki R. W. od postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie z 28 czerwca 2024 r., oddalił obie apelacje (pkt I) oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt II).

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiódł wnioskodawca, zaskarżając postanowienie w całości.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu z kilku przyczyn.

Po pierwsze, skargą kasacyjną zostało objęte całe postanowienie, a więc również oddalenie apelacji uczestniczki. Jest to rozstrzygnięcie, które nie jest niekorzystne dla wnioskodawcy. Czyni to skargę skierowaną przeciwko temu rozstrzygnięciu za niedopuszczalną ze względu na brak pokrzywdzenia (*gravamen*). Zatem w tej części skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (zob. uchwałę 7 sędziów SN – zasadę prawną z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108).

Po drugie, skarga kasacyjna została obarczona nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym, a zatem podlegała odrzuceniu w całości.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in.:

- oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części,
- wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany.

Powyżej wymienione elementy mają charakter konstrukcyjny. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego ich brak nie podlega uzupełnieniu. Dodać należy, że konieczność sprecyzowania zakresu żadanego uchylenia lub zmiany orzeczenia sądu drugiej instancji dotyczy każdego wniosku skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z dnia 25 maja 2018 r., I CZ 47/18).

Przypomnieć trzeba, że skargę kasacyjną wywiódł wnioskodawca, zaskarżając postanowienie w całości.

Skarżący wskazał jednak, że wnosi o „uchylenie prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 18.06.2025 r. sygn akt: V Ca

1020/24 i orzeczenie co do istoty sprawy...”

Tak skonstruowany wniosek nie spełnia wymogu oznaczenia zakresu żądanego uchylenia (brak takiego wskazania stwarza również wątpliwości co do zakresu zmiany). Skarżący powinien wskazać, czy wnosi o uchylenie postanowienia w całości, czy też w części (wniosek ma przecież dotyczyć „uchylenia i zmiany” orzeczenia – por., również w kontekście art. 398¹⁶ k.p.c., postanowienia SN: z 30 kwietnia 2025 r., I CSK 3996/24; z 18 grudnia 2024 r., I CSK 1430/24; z 21 marca 2024 r., I CSK 6803/22; z 12 kwietnia 2023 r., I CSK 4903/22). Sąd nie może zastąpić w tym przypadku skarżącego, tzn. sąd nie może domniemywać zakresu złożonego wniosku o uchylenie. Brak takiego wskazania czyni skargę niedopuszczalną (zob. postanowienia SN: z dnia 6 sierpnia 2014 r., V CSK 24/14 i z dnia 20 lutego 2015 r., V CSK 427/14).

Po trzecie, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., oprócz wymagań przewidzianych w § 1, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. W ocenie Sądu Najwyższego wymienione elementy mają charakter konstrukcyjny (podobnie jak te z art. 398⁴ § 1 k.p.c.). Braki te należy traktować jako nieusuwalne. Taki wniosek można wysnuć zarówno z orzecznictwa SN powstałego w kontekście nieobowiązujących już przepisów odnoszących się do kasacji. (zob. postanowienie SN z 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01; 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00), jak też i aktualnego (zob. postanowienie SN z 14 lipca 2022, I CSK 2569/22).

W analizowanej skardze kasacyjnej zawarto jedynie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ale nie wyodrębniono uzasadnienia do tego wniosku. W skardze kasacyjnej sformułowano jedno wspólne uzasadnienie dla przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz dla podstaw kasacyjnych.

W orzecznictwie SN wskazuje się, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a

dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (zob. postanowienia SN z 22 maja 2024 r., I CSK 786/24).

Uznaje się, że nie ma możliwości pośredniego wyartykułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z innych wniosków formalnych. W konsekwencji tego nie można w treści uzasadnienia skargi kasacyjnej doszukiwać się fragmentów mogących wskazywać na uzasadnienie podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

5. Na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu już na etapie badania jej przez Sąd drugiej instancji. Taka sytuacja jednak nie nastąpiła, zatem na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.

6. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

[a.ł]

Piotr Telusiewicz